

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Skaun kommune

Arkivsak: 19/155
Møtedato/tid: 05.06.2019 Kl 09:00
Møtested: Velferden, rådhuset

Møtedeltakere:

Roy Michelsen
Georg Heggelund
Oddrun Husby
Ann-Sølvi Valås Myhr

Forfall:

Arne Morten Johnsen

Andre møtende:

Jan-Yngvar Kiel, rådmann
Helene Hvidsten, Konsek Trøndelag IKS

Kopi: Ordfører, postmottak Skaun kommune, postmottak Revisjon Midt-Norge SA

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 31.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/Helene Hvidsten på telefon 472 97 371, eller e-post: helene.hvidsten@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 29.05.2019

Roy Michelsen (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Helene Hvidsten
Rådgiver, Konsek Trøndelag

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
22/19	Orientering om kommunens PP-tjeneste
23/19	Orientering om kvalitet på saksdokumenter som skal opp til politisk behandling
24/19	Orientering om plan for kommunal eiendom
25/19	Forvaltningsrevisjon av barnevernet - prosjektplan
26/19	Referatsaker
27/19	Eventuelt
28/19	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Orientering om kommunens PP-tjeneste

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

05.06.2019

Saknr

22/19

Saksbehandler Helene Hvidsten**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 15/156 - 44

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalget har vedtatt at de ønsker en orientering om kommunens PP-tjeneste, jf. utvalgets sak 20/19.

Hver kommune skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjeneste). Denne tjenesten kan være organisert i samarbeid med andre kommuner, eller med fylkeskommunen. Hjemmel for tjenesten er barnehageloven § 19 c og opplæringsloven § 5-6. Tjenesten skal hjelpe barn i barnehage og skoler med behov for særskilt tilrettelegging i undervisningen. På den måten skal de få et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. Tjenesten skal også hjelpe skoler og barnehager med tilrettelegging for barn med særskilte behov. Dette betyr at tjenesten både har individrettede- og systemrettede oppgaver.

I orienteringen ønsker utvalget at rådmannen orienterer om følgende: Får de elevene som har krav på spesialundervisning den hjelpen de trenger og har krav på etter opplæringsloven kap. 5? Utvalget ønsker også informasjon om disse områdene:

- hvordan tjenesten er organisert i Skaun
- antall barn som har spesielle behov
- spesialundervisning / utredning / sakkyndig vurdering
- antall ansatte, kompetanse, kapasitet, behandlingstid
- samarbeid mellom PPT/skolene / foreldre / elev
- individuelle planer / veiledning
- evt. interkommunalt samarbeid

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Orientering om kvalitet på saksdokumenter som skal opp til politisk behandling

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Skaun kommune	Møtedato	Saksnr
Saksbehandler Helene Hvidsten		
Arkivkode FE - 033		
Arkivsaknr 15/156-45		

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret for orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalgets medlemmer har fått henvendelser fra politikere i kommunen om ulike mangler som gjelder saker til politisk behandling.

Det er blant annet nevnt tilfeller av at saker legges frem uten at det er gjort en økonomisk vurdering, selv om det er klart at utfall av saken vil ha økonomiske konsekvenser. I enkelte tilfeller opplever også politikere at de ikke får saksgrunnlag i møteinnkallingen, men heller ettersendt rett før, eller lagt frem i møtet. Møteinnkalling bør sendes ut så tidlig at medlemmene har mulighet til å sette seg inn i saken før møtet. Normalt bør møteinnkallingen være medlemmene i hende senest 4-5 virkedager i forveien.¹

Kontrollutvalget ønsker at rådmannen orienterer om dette i utvalgets møte.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å sende saken til kommunestyret for orientering.

¹ Kommuneloven § 32, pkt. 2 andre setning, jf. Ot.prp.nr.42 (1991-92) s.284

Orientering om plan for kommunal eiendom

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

05.06.2019

Saknr

24/19

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 15/156 - 43

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saksutredning

For ett år siden, i kontrollutvalgets møte 6.6.18 orienterte enhetsleder drift om rådmannens plan for kommunal eiendom (sak18/18). Kontrollutvalget vedtok da at de ønsket en ny orientering om status for arbeidet med implementering. Utvalget får derfor en oppdatering fra rådmannen om dette arbeidet i dagens møte.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Forvaltningsrevisjon av barnevernet - prosjektplan

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

05.06.2019

Saknr

25/19

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 19/103 - 6

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget godkjenner prosjektplanen og ber revisjonen gjennomføre prosjektet med en ramme på inntil 320 timer og levering innen utgangen av november 2019.

Vedlegg

Prosjektplan - forvaltningsrevisjon av barnevernet

Egenerklæring revisor

Saksutredning

Kontrollutvalget vedtok i sak 14/19 at de ønsker å bestille en forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten i Skaun kommune. Revisjonen har utarbeidet en plan for prosjektet som legges frem i dagens kontrollutvalgsmøte.

Følgende tre problemstillinger for prosjektet presenteres i planen:

1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?
2. Hvordan erfarer Skaun kommune samarbeidet med barneverntjenesten i Melhus kommune?
3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

Relevante kilder for revisjonen vil være:

- Kommuneloven § 23 andre ledd andre punktum
- Vertskommuneavtalen
- Barnevernloven
- Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester
- Veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene utgitt av Barne- og likestillingsdepartementet

For å besvare problemstillingene vil revisor intervju nøkkelpersoner hos barne- og ungdomsskoler, skolehelsetjenesten, barnehage, helsestasjon og PP- tjenesten. I tillegg vil revisor gå gjennom relevant dokumenter og gjennomføre spørreundersøkelser i undersøkelsene. Prosjektet gjennomføres med en timeressurs på inntil 320 timer og levering i løpet av november.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet vurderer planen til å være i tråd med ønskene kontrollutvalget har for revisjonen av barnevernet i Skaun kommune. Sekretariatet anbefaler samtidig utvalget til å på selvstendig grunnlag vurdere om planen svarer til utvalgets forventninger til prosjektet.

FORVALTNINGSREVISJON

Barnevern

PROSJEKTPLAN

Skaun kommune

Juni 2019

FR1097

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ol style="list-style-type: none">1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?2. Hvordan erfarer Skaun kommune samarbeidet med barneverntjenesten i Melhus kommune?3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?
Kilder til kriterier	Kommuneloven § 23 andre ledd andre punktum Vertskommuneavtalen Barnevernloven Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester Veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene utgitt av Barne- og likestillingsdepartementet
Metode	Intervju, dokumentgjennomgang og spørreundersøkelse
Tidsplan	Her presenteres overordnet tidsplan; <ul style="list-style-type: none">• Inntil 320 timer• Levering innen utgangen av november 2019
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Merete M. Montero merete.montero@revisjonmidtnorge.no Prosjektmedarbeider: Mette Sandvik Styringsgruppe: <ul style="list-style-type: none">• Line Johnsen Wirum• Unni Romstad Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet, jf. egenerklæringsskjema.

Kontaktperson Skaun kommune	Rådmann Jan-Yngvar Kiel eller den som rådmannen delegerer

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

I plan for forvaltningsrevisjon 2019-2021 er Barnevern rangert som nr. 1 av prioriterte områder for forvaltningsrevisjon. Planen ble vedtatt i Skaun kommunestyre i sak 19/2019.

I sak 14/19 vedtok kontrollutvalget følgende:

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon av barnevern og inviterer Melhus kommune ved kontrollutvalget til å delta i forvaltningsrevisjonen.

I kontrollutvalgsmøtet kom det innspill om at utvalget ønsker å se på om saker meldes til barnevernet og om kommunen blir orientert om saker.

I brev av 10.05.2019 informerer Konsek Trøndelag IKS om at kontrollutvalget i Melhus ikke har mulighet til å delta i forvaltningsrevisjonen og bestillingen går uten deres deltakelse. Kontrollutvalget ønsker prosjektplanen til behandling i møte 05.06.2019.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Skaun har hatt et vertskommunesamarbeid med Orkdal, sammen med Agdenes og Meldal, siden 2011. Samarbeidet opphørte, og Skaun kommune samarbeider etter 01.01.2018 med Melhus kommune. Melhus kommune er vertskommune. Ansvar for oppgaven og myndighetsutøvelsen ligger fortsatt hos Skaun kommune, selv om myndighet og utførelse av lovpålagte oppgaver gjennomføres av Melhus kommune som vertskommune.

Det er regulert i samarbeidsavtalen mellom Melhus og Skaun at det er kontrollutvalget i Melhus kommune som er kontrollutvalg for barnevernstjenesten. Dette innebærer at det er kontrollutvalget i Melhus som kan bestille forvaltningsrevisjon innen områder som omfattes av samarbeidet.

Det følger av vertskommuneavtalen at det skal opprettes en styringsgruppe for virksomheten som skal bestå av representanter fra hver kommune. Formålet med styringsgruppen er god dialog og god informasjonsflyt vedrørende økonomi, drift og utvikling av tjenesten.

Videre følger det av vertskommuneavtalen at saker som angår samarbeidskommunen og som er av prinsipiell betydning skal forelegges samarbeidskommunen for avgjørelse. I avgjørelser

som har store økonomiske eller organisatoriske konsekvenser skal samarbeidskommunen orienteres fortløpende og så tidlig som praktisk mulig.

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Forvaltningsrevisjonen vil ikke si noe om barneverntjenestens saksbehandling og kvaliteten på barneverntjenesten. Det er vertskommunen Melhus som skal ivareta Skaun kommunes ansvar for å gi lovpålagte barnevernstjenester, og Skaun kommune har delegert all myndighet til Melhus kommune innen aktuell lovgivning for å treffe avgjørelser innen fagområdet i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Forvaltningsrevisjonen vil derfor ikke vurdere om lovkrav blir oppfylt.

Revisor vil gjøre et utvalg av enheter i Skaun kommune.

3.2 Problemstillinger

1. Melder ansatte i Skaun kommune saker til barnevernet?
2. Hvordan erfarer Skaun kommune samarbeidet med barneverntjenesten i Melhus kommune?
3. Er internkontrollen dokumentert og er dokumentasjonen oppdatert og tilgjengelig?

I problemstilling 1 vil revisor vurdere hvorvidt ansatte i kommunale enheter melder fra til barnevernet. Det vil her være naturlig å se på mulige årsaker dersom saker ikke meldes. Dette kan f.eks. være tidspress, ubehag knyttet til å melde fra, digital kompetanse og tilgang til digitale verktøy eller dårlig kunnskap om hva som skal meldes fra om til barnevernet.

I problemstilling 2 vil revisor vurdere hvordan Skaun kommune erfarer samarbeidet med barneverntjenesten i Melhus kommune. Det vil her være aktuelt å se på ulike nivå i kommunen. Revisor vil undersøke om de som melder fra om saker til barnevernet får tilbakemelding slik de har krav på. Videre vil det være aktuelt å se på om styringsgruppen fungerer som forutsatt, at Skaun kommune får god informasjon om økonomi, drift og utvikling av tjenesten. Det kan også være aktuelt å se på om denne informasjonen blir videreformidlet til politikerne.

I problemstilling 3 vil revisor vurdere om Skaun kommune etterlever regelverket om internkontroll for barneverntjenester.

3.3 Overordna kriterier (kilder)

Det følger av kommuneloven § 23 andre ledd andre punktum at administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Barnevernlovens §§ 3-1 til 3-3 stiller krav til forebyggende arbeid og til samarbeid med andre etater. Det sentrale målet for den forebyggende virksomheten i barnevernet er å bidra til trygge oppvekstvilkår for barn og unge, hindre problemutvikling og redusere antall omsorgsovertakelser. Barnevernets forebyggingsoppgaver er omfattende og varierte. Barnevernet har et spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, atferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette, jf. § 3-1 annet ledd. I dette arbeidet er det avgjørende at barnevernet samarbeider med andre tjenester som har daglig kontakt med barn og unge. Barnevernet har plikt til å samarbeide med slike når dette kan bidra til å løse oppgaver etter barnevernloven, jf. § 3-2. Barneverntjenesten bør også samarbeide med frivillige organisasjoner som arbeider med barn og unge, jf. § 3-3.

Barnevernet har plikt til å gi tilbakemelding til den som har sendt melding til barneverntjenesten etter barnevernloven § 6-7 a. I praksis innebærer dette at barnevernet skal bekrefte at de har mottatt bekymringsmeldingen, og gi tilbakemelding når eventuell undersøkelse er gjennomført. Denne tilbakemeldingen skal inneholde informasjon om hvorvidt saken er henlagt eller om den følges opp av barnevernet.

Kommunens plikt til å ha internkontroll er hjemlet i barnevernloven § 2-1 andre ledd:

Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

I forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester stiller detaljerte krav til hva internkontrollen skal inneholde. Internkontroll betyr systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov om barneverntjenester.

Internkontroll innebærer at kommunen blant annet skal:

a) *beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,*

- b) sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,*
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,*
- d) sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,*
- e) gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,*
- f) skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,*
- g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjer, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,*
- h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten.*

Ved vertskommunesamarbeid må hver enkelt deltakerkommune dokumentere hvordan kontrollen utøves. Det må finnes et system for rapportering og oppretting av feil mellom samarbeidskommunene.

Barne- og likestillingsdepartementet har utarbeidet en veileder om internkontroll i barneverntjenesten i kommunene.

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil gjennomføre en spørreundersøkelse til ansatte i Skaun kommune for å belyse problemstilling 1 og 2.

Revisor vil gjennomføre intervju med utvalgte nøkkelpersoner hos barneverntjenestens samarbeidspartnere.

Det vil blant annet være aktuelt å intervju nøkkelpersoner hos:

- Barne- og ungdomsskoler
- Skolehelsetjenesten
- Barnehage
- Helsestasjon
- PPT

Det vil være hensiktsmessig å gjøre et utvalg av enheter og intervjuobjekt.

For å belyse problemstilling 2 vil revisor gjennomføre intervju med Skaun kommunes representant i styringsgruppen. Det vil også være aktuelt å intervjuer rådmannen og andre med ansvar for området barnevern i Skaun kommune.

Revisor vil gjennomføre intervju med ansatte i Skaun kommune som har ansvaret for internkontroll i barneverntjenesten. Videre vil revisor gjennomgå dokumentasjon for å vurdere om internkontrollen er dokumentert og tilgjengeliggjort.

4 VURDERING AV KVALIFIKASJONER OG UAVHENGIGHET

Revisor har vurdert gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen, og bekrefter at den vil bli gjennomført med nødvendige faglige kvalifikasjoner og uavhengighet (RSK 001, 7-9).

Trondheim, 20.05.2019

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Prosjekt id	Kommune
FR1097	Skaun
Sak: Vurdering av uavhengighet - revisors egenvurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Barnevern	

<p>Hovedreferanse: Kommuneloven § 79 Revisjonsforskriften kap. 6 RS 200 - Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 - Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 - Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8</p>

Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Tjenester under kommunens egne	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>

ledelses- og kontrolloppgaver	
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Trondheim, 13.05.19

Merete M. Montero

Merete M. Montero
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

05.06.2019

Saknr

26/19

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 19/155 - 2

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Bare utvalget selv som kan utsette en sak

Bør vurdere karantenebestemmelse for kommunepolitikere

Kan man klage på gebyret for vann og avløp

Offentlig ansatte må tåle åpenhet

Saksutredning

Følgende referatsaker vil bli presentert i møtet:

1. Bare utvalget selv kan utsette en sak
2. Bør vurdere karantenebestemmelsene for kommunepolitikere
3. Kan man klage på gebyret for vann og avløp?
4. Offentlig ansatte må tåle åpenhet

Bare utvalget selv som kan utsette en sak

Kommunal Rapport 29.04.2019

Har ordfører myndighet til å fjerne en sak fra saklisten til et av kommunens utvalg?

Når saklisten er sendt ut, er det denne som i utgangspunktet er ramme for hva som skal behandles i møtet. Det er da bare utvalget selv som kan ta en sak av saklisten, skriver professor Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: I innkalling til et møte i utvalg for næring og tiltak i en kommune var oppført sak om manglende oppfølging av rivingsforbud og korrekt registrering av fradelt tomt, eid av et medlem av formannskapet. Dagen før møtet fjernet ordføreren saken fra saklisten under henvisning til at den ikke var godkjent av rådmannen, og at det ikke forelå en tilstrekkelig saksutredning til at den kunne behandles.

Kan ordfører gripe inn i saksbehandlingen i et utvalg på denne måten?

(Dette spørsmålet tar utgangspunkt i en konkret sak, senere har det vist seg at de faktiske forhold var mer komplisert enn det spørsmålet gir uttrykk for. Det generelle spørsmålet om hvilken myndighet ordfører har, er likevel interessant. Red anmerk.)

SVAR: Nei, her ser det ut som om ordføreren har handlet utenfor det hun har myndighet til å gjøre.

I [kommuneloven \(1992\) § 32 nr. 2](#) er det fastsatt at «Lederen for folkevalgt organ setter opp sakliste til det enkelte møte», og at denne så «skal sendes organets medlemmer med høvelig varsel, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles».

Når saklisten er sendt ut, er det denne som i utgangspunktet er ramme for hva som skal behandles i møtet. Det er da bare utvalget selv som kan ta en sak av saklisten – ved vedtak om «å utsette realitetsbehandlingen», se [§ 34 nr. 1](#), første setning.

Ordfører kan verken stoppe eller «trekke» en sak som er oppført på saklisten. Det kan heller ikke utvalgsleder. Ordfører og rådmann kan ta kontakt med utvalgsleder før møtet og anmode om at denne fremmer forslag der om at saken blir utsatt, men det er opp til utvalgsleder om hun vil ta hensyn til. Ordfører og rådmann har møte- og talerett i utvalgsmøtene, se hhv. [§ 9 nr. 4](#) og [§ 23 nr. 3](#), og kan da anbefale at saken utsettes, men det er bare medlem av utvalget som kan fremme formelt forslag om dette som utvalget kan votere over.

Bør vurdere karantenebestemmelse for kommunepolitikere

Kommunal Rapport 06.05.2019

I dag har vi ingen lovbestemmelser om karantene for kommunalpolitikere når de går inn andre verv eller stillinger. Det bør departement snarest vurdere å innføre, mener professor Bernt.

I motsetning til det som gjelder for politikere knyttet til statsapparatet, har vi ingen lovbestemmelse om adgang til å ilegge karantene for kommunale politikere, påpeker Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: I Bergen har de nå en sak der man vurderer om en byråd med ansvar for helsesaker som nå har fått en stilling i et privat helseforetak, skal ilegges karantene i et halvt år før hun kan gå over i denne stillingen. Hvilke regler har vi om dette?

SVAR: Vi har en lov om slike forhold i statstjenesten – [karantene_loven](#). Denne inneholder bestemmelser som gir en «karantenenemnd» adgang til å pålegge karantene for regjeringsmedlemmer, statssekretærer, politiske rådgivere statsansatte «i særlige tilfeller» i inntil seks måneder, bl.a. når «politikeren tidligere ansvar og arbeidsoppgaver har gitt eller kan gi virksomheten politikeren blir tilknyttet eller etablerer særlige fordeler» (karantene_loven § 6). Men vi har ingen tilsvarende lovbestemmelser om karantene for kommunalpolitikere når de går inn andre verv eller stillinger.

En kommune må likevel kunne vedta reglement som gir adgang til å pålegge tilsatte der tilsvarende begrensninger. Dette er da en del av tilsetningsvilkårene for dem det gjelder, og er lovlig så lenge det ikke strider mot forbudet i avtaleloven § 38 mot slike klausuler som «urimelig innskrenker vedkommendes adgang til erverv eller må anses for å strekke seg lenger enn nødvendig for å verne mot konkurranse».

Etter min oppfatning bør alle kommuner ha et slikt reglement for sine tilsatte. På samme måte som for tilsatte og politikere i statsforvaltning, har et karanteneutvalg ingen rettslig plikt til å pålegge karantene, men det ligger da selvsagt under i et slikt reglement at det skal håndheves konsekvent og likt for alle det gjelder.

Spørsmålet blir så om kommunen kan – og bør – vedta og håndheve et tilsvarende reglement for en byråd eller andre folkevalgte. Byråden er i denne forbindelse en folkevalgt. Hun er ikke tilsatt av kommunen, men utpekt til dette vervet ved en politisk prosess. Og i motsetning til det som gjelder for politikere knyttet til statsapparatet, har vi ingen lovbestemmelse om adgang til å ilegge karantene for kommunale politikere. Et slikt pålegg, som innskrenker en privatpersons handlefrihet, må da ha hjemmel i lov, slik man nå har for statsråder og politikere knyttet til regjeringsapparatet. Uten hjemmel i lov har et kommunestyre ikke rettslig hjemmel for å begrense politikeres yrkesvalg verken samtidig med eller etter at de sitter i sine verv. Det meste man kan gjøre så lenge det ikke er lovbestemmelser om dette, er å vedta et etisk reglement som anbefaler at folkevalgt som går ut av visse verv, frivillig avstår fra å tiltre i stilling der det oppstår slike problemer.

Men jeg vil sterkt anbefale at departement ser på denne problemstillingen så raskt som mulig, og vurderer om vi ikke burde ha en bestemmelse om dette i kommuneloven.

Kan man klage på gebyret for vann og avløp?

Kommunal Rapport 14.05.2019

Etter å ha fått innvilget søknaden om å koble seg på vann og avløp kommer fakturaen fra kommunen to ganger i året. Men kan man klage på gebyret?

Jeg har vanskelig for se at lovavdelingen har rettslig grunnlag for en slik innskrenkende tolking av en grunnleggende rettssikkerhetsgaranti i forvaltningsloven, skriver Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: I forbindelse med nybygging blir det søkt om sanitærabonnement. Etter behandling av sanitærsøknaden blir det sendt ut et brev der søknaden blir godkjent og opplyst hvilket areal som legges til grunn i forbindelse med gebyrinnkrevningen. Faktura for innkreving av vann og avløp utsendes normalt to ganger i året. Kan man påklage en slik fakturafastsettelse?

SVAR: i forvaltningsloven § 28 har vi regler om klagerett. Slik klagerett har som alminnelig regel den som er part i saken, over alle «enkeltvedtak». Enkeltvedtak er i lovens § 2 bokstav a og b definert som «en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet og som ... konkret er bestemmende for rettigheter ... til en eller flere bestemte personer». Spørsmålet er blir da om den gebyrfastsettingen som her skjer, er et enkeltvedtak.

I et brev 15. april i år legger Justisdepartementets lovavdeling til grunn at når fastsetting av slikt gebyr «følger automatisk av regler fastsatt i forskrift», er det ikke et enkeltvedtak, idet det viser til sin egen uttalelse fra 2003 (JDLOV-2002-4149) der man la til grunn at «fastsetting av gebyr for den enkelte gebyrpliktige som følger automatisk av regler fastsatt i forskrift, ikke er enkeltvedtak». Enkeltvedtak vil det etter lovavdelingens oppfatning bare være «Dersom gebyrfastsettingen bl.a. er resultat av vedtak truffet individuelt overfor den enkelte gebyrpliktige». I motsatt fall vil «regnes ikke fastsettingen som "bestemmende for" plikten til å betale gebyr».

Jeg finner at det i beste fall er uklart på hvilket grunnlag lovavdelingen kommer fram til denne forståelsen av forvaltningslovens definisjon av «enkeltvedtak» Spørsmålet er hva som er den rettslige begrunnelsen for dette?

Lovavdelingens utgangspunkt at det avgjørende er om en gebyrfastsetting «er et resultat av vedtak truffet individuelt overfor den enkelte gebyrpliktige» Det er det, uttaler Lovavdelingen, ikke dersom det er tale om «fastsetting av gebyr for den enkelte gebyrpliktige som følger automatisk av regler fastsatt i forskrift».

Det kan ut fra dette se ut som man mener at alle avgjørelser hvor man bare konstaterer at vilkår i en lov eller forskrift for et gebyr er til stede, og man så meddeler dette til borgeren i form av faktura eller på annen måte, gjelder ikke reglene i forvaltningsloven om klagerett for parten. Parten har med andre ord ikke noen mulighet til å få overprøvd verken det faktiske grunnlag gebyrfastsettelsen bygger på eller forståelsen av lov eller forskrift som denne skjer på grunnlag av. Dette gjelder også, sier Lovavdelingen, der «boligens areal inngår i vurderingen av gebyrets størrelse», idet opplysninger om dette hentes fra eiendomsregisteret/matrikkelen. Først hvis «det viser seg at disse opplysningene er feil, vil det oppstå behov for å korrigere gebyret». Et vedtak om å korrigere gebyret vil, sier lovavdelingen, «i utgangspunktet være et enkeltvedtak», men altså forutsetningsvis ikke en beslutning om ikke å korrigere dette etter anmodning fra grunneier.

Jeg har vanskelig for se at lovavdelingen har rettslig grunnlag for en slik innskrenkende tolking av en grunnleggende rettssikkerhetsgaranti i forvaltningsloven. Plikten til å betale gebyr begynner ikke å løpe før det foreligger en faktura eller annen melding fra forvaltningen

om dette, og for borgeren er det da ganske likegyldig om gebyrfastsettelsen er basert på et generelt regelverk eller på en mer individualisert vurdering. Behovet for å kunne få kontrollert regelforståelse og de faktiske forutsetninger for avgjørelsen er åpenbart like stort der denne er en mekanisk regelanvendelse som der det utøves et mer konkret skjønn. Jeg viser her til det jeg skriver om dette i Bernt og Rasmussen, *Frihagens forvaltningsrett* s. 166-167, og til godkjent merknad til bestemmelsen i Lovdata, skrevet av professor Tarjei Bekkedal. (3. oktober 2009 14:24.)

Noen stor merbelastning for forvaltningen er dette ikke. Hvis en borger henvender seg til myndighetene og hevder at en gebyrfastsetting enten feil, må man selvsagt se på denne og vurdere om den er riktig. Hvis det ikke er gjort noen feil, sendes klagen til klageinstansen, som raskt vil kunne konstatere om det foreligger opplysninger som tilsier at det kan ha vært gjort feil. Hvis det gebyret er fastsatt korrekt på grunnlag av forskriften om dette, og det ikke er tvil om de faktiske forhold, er det en enkel operasjon å avslutte saken. I motsatt fall må man selvsagt gjøre det som er nødvendig for å få avklart de faktiske og rettslige tvilsspørsmålene. Det skulle da bare mangle at ikke borgeren skulle kunne be om dette, som ved alle andre typer enkeltavgjørelser som pålegger henne plikter eller utgifter.

Offentlig ansatte må tåle åpenhet

Kommunal Rapport 16.05.2019

Hvordan toppledere i Kommune-Norge utfører jobben sin, kan ikke ses som et personlig forhold.

Etter klage fra Kommunal Rapport, har Fylkesmannen i Innlandet nå gjort en solid og opplysende vurdering – og krevd slutt på hemmelighold om det som beskrives som tjenestehandlinger.

Foranledningen er at Kongsvinger kommune har nektet innsyn i et varslingsbrev med anklager om trakasserende lederstil. Kommunen gikk beklageligvis så langt at de definerte brevet i sin helhet som taushetsbelagt informasjon, med henvisning til forvaltningslovens bestemmelser om «noens personlige forhold».

Det holdt naturlig nok ikke for Fylkesmannen, som altså tok innsynsklagen til følge.

Fylkesmannen sier forbilledlig klart at forvaltningsloven ikke beskytter eventuell kritikk mot hvordan offentlige tjenestemenn utfører jobben sin. Vedtaket er endelig, og Fylkesmannen gir nyttige henvisninger til Sivilombudsmannen og rettledningen til offentlighetsloven, i tillegg til lovparagrafer. Ettersom offentlig ansatte skal ivareta allmenne interesser, er det rimelig med større grad av åpenhet enn det som gjelder ellers, og selvsagt i større grad jo høyere stilling det er snakk om.

Med dette bakteppet, er kommunens reaksjon fornuftig: Kommunen tar til etterretning at Fylkesmannen vurderer den konkrete saken annerledes enn kommunen. Vi må kunne forvente at både Kongsvinger og andre kommuner vil ta med seg lærdommen fra denne saken i behandling av framtidige saker.

Åpenhet er i seg selv egnet til å skape tillit. Og Kommunal Rapport og andre medier ber gjerne om innsyn – i et demokratisk og sannhetssøkende perspektiv. Når det er sagt, vil det opplagt ha verdi for alle involverte å overholde taushetsplikten, der den må gjelde.

Uansett er effektiv behandling viktig. For å oppnå ønskelig resultat, må kommunen også sørge for oversendelse av klagesaker snarest mulig – som blant annet Kongsvinger her bestreber seg på.

Offentlighet er heldigvis et tema som fanger mange i Kommune-Norge. Saken fra Kommunal Rapport om at [Fylkesmannen opphever Kongsvingers hemmelighold](#), er blant de mest leste sakene i nettavisen i skrivende stund. Søkelys på hvordan toppledere i det offentlige utøver jobben sin må tåles. Det er viktigere enn det er ubekvem.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

05.06.2019

Saknr

27/19

Saksbehandler Helene Hvidsten**Arkivkode** FE - 033, TI - &17**Arkivsaknr** 19/155 - 1

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges fram uten innstilling.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Skaun kommune

Møtedato

05.06.2019

Saknr

28/19

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 19/155 - 3

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Møteprotokoll fra dagens møte i kontrollutvalget, 5.6.19, godkjennes.